



Aan:
MinBZK

I.a.a:
SG BZK

Van:
PDGAIVD

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar
Ja

Datum
17 februari 2024

Ons kenmerk
9da80272-or1-1.9

Opgesteld door
AIVD/CS

Samengewerkt met

nota

Beslisnota bij beleidsreactie inzake de brief van de
CTIVD over publiek-private samenwerking.

Aanleiding

Op 19 december 2024 stuurde de CTIVD aan u en de minister van BZK, met het oog op een controle op staatsgeheime passages, een conceptbrief over de juridische grondslag voor samenwerkingen tussen de AIVD en de MIVD en private partijen (publiek-private samenwerkingen).

Bijlagen
1

Pagina
1 van 4

In reactie daarop hebben u en minDEF een brief d.d. 14 januari 2025 verstuurd dat de brief geen staatsgeheime passages bevat. Daarnaast heeft u toen ook het verzoek gedaan om conform de wettelijk vastgelegde procedure de verzending van de brief te laten verlopen via u en minDEF. De CTIVD heeft aan dat verzoek geen gehoor gegeven. Op 17 februari zal de CTIVD daarom de definitieve brief aanbieden aan de Tweede Kamer.

Daarnaast heeft de CTIVD ook op 17 februari een gerubriceerde brief aan de CIVD verstuurd. De CTIVD heeft u, MinDEF, de AIVD en de MIVD niet de mogelijkheid gegeven op voorhand de inhoud van deze brief in te zien. Na overleg op ambtelijk niveau is gebleken dat de CIVD brief een afschrift van de huidige brief bevat met daarbij de brief die namens de CTIVD op 29 april 2024 aan uw ambtsvoordragers is gestuurd.

Bijgevoegd treft u de beleidsreactie aan de Kamer ten aanzien van de brief van de CTIVD aan.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd akkoord te gaan met het aanbieden van bijgevoegde beleidsreactie aan de Kamer.
- Daarnaast wordt u geadviseerd in te stemmen met het opstellen en publiceren van beleidsregels om kenbaarheid te geven over samenwerkingsverbanden en de daarbij horende waarborgen.

Kern

- In de brief van 17 februari erkent de CTIVD de noodzaak voor publiek-private samenwerking, met name in het cyberdomein. Desondanks ziet zij geen adequate wettelijke grondslag in de Wiv 2017 voor structurele samenwerkingen met private partijen. De CTIVD acht het van belang dat de Kamer op de hoogte is van dit standpunt en van het feit dat geen opvolging is gegeven aan de aanbeveling van de CTIVD over het opstellen van een AMvB door u en de minister van BZK.

- Voor de diensten is de samenwerking met private partijen in het cyberdomein van belang om een beter beeld te krijgen van de gekende en ongekende dreigingen. Er worden met name technische kenmerken uitgewisseld tussen de publieke en private partijen.
- Het discussiepunt blijft de reikwijdte van artikel 62 in combinatie met artikel 39 Wiv 2017 en daarmee de (on)mogelijkheid om gegevens (structureel) aan private partijen te verstrekken.
- De CTIVD doet de aanbeveling om een AMvB op te stellen om een grondslag te creëren voor structurele samenwerkingen en de samenwerkingen daarmee voorzienbaar te maken.
- U en MinDEF hebben eerder in een brief aan de CTIVD laten weten van oordeel te zijn dat (structurele) verstrekking aan private partijen op grond van artikel 62 Wiv 2017, zoals thans gebeurt, mogelijk is.
- Net als de CTIVD zien wij het belang van voorzienbaarheid van de werkwijze van de diensten ten aanzien van samenwerkingen.
- Na een ambtelijke inventarisatie van DJZ en CZW, in afstemming met de diensten, lijkt het opstellen van een algemene maatregel van bestuur (AMvB) niet het geëigende middel om te voorzien in de gewenste kenbaarheid. Daarom wordt voorgesteld om een beleidsregels op te stellen en te publiceren om daarin te voorzien. Dit staat hieronder verder uitgewerkt.

Datum

17 februari 2024

Ons kenmerk

9da80272-or1-1.9

Pagina

2 van 4

Toelichting

Samenwerkingsverbanden met private partijen worden aangegaan op basis van artikel 39 Wiv 2017 (wettelijke basis voor het opvragen van gegevens bij publieke en private partijen) en artikel 62 Wiv 2017 (wettelijke basis voor het verstrekken van gegevens aan externe partijen).

De CTIVD heeft aangegeven van oordeel te zijn dat de huidige gehanteerde wettelijke basis niet voldoende grondslag biedt voor informatiedeling met private partijen. De CTIVD is van oordeel dat er een wettelijke grondslag is voor incidentele gegevensverstrekking en gegevensverwerving in het kader van de veiligheidsbevorderende taak, maar niet voor structurele samenwerking met private partijen.

De diensten en departementen hebben een andere lezing en zijn van mening dat de artikelen 39 en 62 Wiv 2017 gegevensverwerving en –verstrekking altijd mogelijk maken, mits noodzakelijk voor de taakuitvoering van de diensten. Dit ongeacht de partij waarop dit ziet, het project of het onderzoek waarin dit geschiedt en het karakter van de samenwerking.

AMvB

Informatiedeling met private partijen op structurele basis is volgens de toezichthouder wel mogelijk als daar een AMvB aan ten grondslag ligt. In artikel 96 Wiv 2017 is geregeld dat de diensten in het kader van hun goede taakuitvoering samenwerkingsverbanden kunnen aangaan en dat hiervoor in een AMvB nadere regels kunnen worden gesteld.

In een eerdere reactie namens u en MinDEF aan de CTIVD is gemeld wordt bekeken of het opstellen van een AMvB kan bijdragen aan een verduidelijking van de publiek-private samenwerkingen.

Uit deze ambtelijke inventarisatie is een aantal argumenten voor en tegen het opstellen van een AMvB naar voren gekomen.

Datum

17 februari 2024

Ons kenmerk

9da80272-or1-1.9

Pagina

3 van 4

De argumenten tegen het opstellen van een AMvB zijn als volgt:

1. De Wiv 2017 bevat al een grondslag voor publiek-private samenwerking, zoals de CTIVD al opmerkt. De criteria (over structurele en incidentele samenwerking), waarop de CTIVD, het onrechtmatigheidsoordeel baseert hebben geen basis in de wet. Daarnaast zou via een AMvB enkel nadere regels kunnen worden gesteld en geen nieuwe grondslag worden gemaakt.
2. Het alsnog opstellen van een algemene maatregel van bestuur om een grondslag te creëren heeft daarom geen toegevoegde waarde. Principieel zou het daarom voor de hand liggen om deze niet op te stellen, ook om overbodige regeldruk te voorkomen.
3. De grondslag die de CTIVD aandraagt voor een AMvB (artikel 96 Wiv 2017) is maar beperkt geschikt. Dit artikel biedt namelijk enkel de grondslag om regels te stellen over aangegane samenwerkingsverbanden. Deze formulering wijst erop dat een op artikel 96 Wiv 2017 gebaseerde AMvB enkel betrekking kan hebben op een concreet samenwerkingsverband en niet op samenwerkingsverbanden in abstracto. Lid 2 van artikel 96 Wiv 2017 wijst hier ook op, door voor te schrijven dat de AMvB ten minste een aanduiding van de aan het samenwerkingsverband deelnemende instanties moet bevatten. Dit laatste is een probleem nu er niet onthuld kan worden welke partijen bij de publiek-private samenwerkingen betrokken zijn. Daarmee kan alsnog niet de door de CTIVD gewenste (openbare) voorzienbaarheid voor burgers worden geboden.

De argumenten voor het opstellen van een AMvB zijn als volgt:

1. Een AMvB vergroot de kenbaarheid van wat de diensten wel en niet mogen en kunnen doen. Dit is ook de voornaamste reden die de CTIVD noemt voor het maken van een AMvB. Er zijn echter ook andere manieren om te voorzien in deze kenbaarheid, zoals de voorgestelde publicatie van de beleidsregels.
2. Met het opstellen van een AMvB wordt tegemoet gekomen aan het oordeel van de toezichthouder. Het tegemoet komen daaraan is goed voor het beeld dat de samenleving heeft bij het rechtmatig handelen van de diensten en de deskundigheid van de toezichthouder. Kanttekening daarbij is wel dat het, naar ons oordeel, een overbodige regeling zou zijn, die principieel niet hoeft worden opgesteld.

Deze argumenten afwegend is ons advies om niet over te gaan tot het opstellen van een AMvB, maar het opstellen van beleidsregels en deze te publiceren. In die beleidsregels zullen onder meer worden stilgestaan bij het aangaan van samenwerkingsverbanden, de voorwaarden en de waarborgen.

Los hiervan wordt in het kader van de brede herziening voorts onderzocht of het opnemen van een wettelijke grondslag met specifiekere waarborgen voor publiek-private samenwerking kan bijdragen aan de versteviging van het wettelijk kader rondom samenwerking.

Datum

17 februari 2024

Ons kenmerk

9da80272-or1-1.9

Pagina

4 van 4

Wijze van aanbieden aan de Tweede Kamer

In de brief benoemt de CTIVD dat zij het van belang acht dat de Kamer op de hoogte is van haar standpunt en van het feit dat hier geen opvolging aan is gegeven door u en MinDEF. De CTIVD geeft verder aan zich zorgen te maken over de gekozen juridische inbedding die, volgens de CTIVD, tekortschiet in belangrijke waarborgen, wat in de praktijk leidt tot onrechtmatig handelen. Ook betreurt zij het dat de eerder gedane handreiking, namelijk het voorzien in een AMvB, niet constructief en voortvarend wordt opgepakt.

Zoals beschreven in artikel 113 Wiv 2017 wordt een regulier toezichtrapport door de ministers aan de Tweede Kamer aangeboden, vergezeld van een beleidsreactie. Hoewel de onderhavige brief geen toezichtrapport betreft, strekt de brief er wel toe om een toezichtsbevinding te delen met de Tweede Kamer. Als de wettelijk vastgestelde procedure was gevolgd, zouden u en MinDEF de brief van de CTIVD, vergezeld van een beleidsreactie aan de Tweede Kamer hebben aangeboden, waarmee zou zijn gewaarborgd dat de Tweede Kamer gelijktijdig wordt geïnformeerd over het standpunt van de CTIVD en uw reactie en in de gelegenheid worden gesteld alle standpunten af te wegen.

Aan de CTIVD is het verzoek gedaan om de brief alsmede de brief ten behoeve van de CIVD via u en MinDEF te laten verlopen. Hierbij is de CTIVD geattendeerd op uw verantwoordelijkheid om te kunnen wegen of gerubriceerde informatie al dan niet kan worden verstrekt met het oog op artikel 68 Grondwet. De CTIVD heeft hier op ambtelijk niveau op gereageerd door aan te geven welke informatie zij met de CIVD willen delen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.